

ספרי' - אוצר החסידים - ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

צוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

חג הסוכות

(חלק ב')

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וחמש לבריאה

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע חג הסוכות, יא"יז תשרי, ה'תשפ"ה (א)

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2024

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

חג הסוכות

ווען ס'האָט זיך אָנגעהויבן ניסוך המים: לויט איין דיעה האָט דער ניסוך המים זיך אָנגעהויבן דעם צווייטן טאָג סוכות (בשחרית), ולפי זה, איז די שאיבת המים בפעם הראשונה געווען בלילה השני, נאָך דעם זמן פון נטילת ד' מינים וואָס איז געווען ביום הראשון; אָבער די הלכה איז כדעה השני⁷ אַז „ניסוך המים כל שבעה“⁸ (אויך ביום הראשון), במילא איז די שאיבת המים (פאַרן ערשטן ני- סוך) געווען בלילה הראשון של חג – פאַר נטילת ד' מינים, וואָס מצותה איז ביום¹⁰.

ב. תורה זאָגט דעם כלל אַז „אלו ואלו דברי אלקים חיים“¹¹. דערפון איז פאַר- שטאַנדיק, אַז ביידע דיעות האָבן אַן אָרט ברוחניות – אויך די דיעה אַז שאיבת המים הויבט זיך אָן בליל ב' של חג.

נאָך מער: אויך לויט דער הלכה, אַז די שאיבת המים איז געווען אויך בליל ראשון של חג, איז אָבער די (שלימות

א. בנוגע צו דער שמחה שבחג הסוכות געפינען מיר, אַז נוסף אויף דעם חיוב שמחה וואָס איז דעמולט פאַראַן מצד היותו יו"ט¹ (יו"ט בכלל, און „זמן שמחתנו“ במיוחד), זיינען אויך דאָ שמחות וועלכע זיינען פאַרבונדן מיט פעולות מסוימות וואָס מ'טוט בחג הסוכות:

די שמחה וואָס איז פאַרבונדן מיט מצות נטילת ד' מינים בחג זה, כמ"ש² „ולקחתם לכם ביום הראשון גו' ושמחתם לפני הוי' אלקיכם שבעת ימים“ – שמחת לולב³; און די שמחה וואָס איז פאַרבונדן מיט ניסוך המים. די שאילת המים (וואָס מ'האָט מנסך געווען בסוכות ע"ג המזבח, און מ'האָט עס שואב געווען אין דער נאָכט פאַרן ניסוך) איז געווען בשמחה⁴ – „ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה“⁵.

דער סדר פון די צוויי שמחות, וועלכע פון זיי קומט פריער, איז פאַרבונדן און היינגט אָפּ פון דער מחלוקת תנאים⁶

(1) כולל חוה"מ (ראה שו"ע אדה"ז חאו"ח סתקכ"ט ס"ו. מ"מ בשו"ע שלו שם ר"ס רמ"ב).

(2) אמור כג, מ. ולהעיר, שהרמב"ם (הל' לולב פ"ח הי"ב) מביא פסוק זה לענין „שמחה יתירה“ שבחג הסוכות. וראה בארוכה לקו"ש ח"ז ע' 267 ואילך. ואכ"מ.

(3) ראה ירושלמי ר"ה פ"ד ה"ג. סוכה פ"ג הי"א. פרש"י סוכה מג, ב ד"ה לולב. ולהעיר מלשון הרמב"ם בספר המצות (מ"ע קסט): „ולשמחה“.

(4) סוכה מה, ב וברש"י שם ד"ה מנה"מ (ושם ע"א ד"ה תקעו). (אבל ראה תוד"ה מנה"מ שם. וראה רשב"א שם. ואכ"מ).

(5) ישע"י יב, ג.

(6) תענית ג, א (ובפרש"י ד"ה אלא ר' יהושע

היא). ולדעת ר"ע שם מתחיל ניסוך המים ביום ו' לסוכות. ואכ"מ.

(7) רמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"י ה"ו.

(8) תענית שם.

(9) ראה תוד"ה קרא (סוכה נא, ב). – ובכל אופן השמחה הקשורה עם השאיבה התחילה בלילה (ראה משנה סוכה שם). ולהעיר מירושלמי סוכה (פ"ד ה"ו) שגם הניסוך כשר בדיעבד בלילה (גם בליל ראשון). וראה בארוכה לקו"ש ח"ב ע' 425 ואילך.

(10) סוכה מג, א. רמב"ם הל' לולב פ"ז ה"י. – בלקו"ש שם ששמחת לולב מתחילה בלילה משקידש היום (ע"פ פרש"י סוכה לג, ב ד"ה ה"ג דאז „מטא זמן מצוה“). אבל מובן שעיקר שמחת לולב הוא בזמן קיום המצוה שהוא ביום דוקא.

(11) עירובין יג, ב. וש"נ.

(* ראה שד"ח כללי הפוסקים סימן ח' אות ג. כרך ט א'יתניד, א) אם פירוש זה הוא לרש"י.

הענינים) פון ניסוך המים (דוקא) צו חג הסוכות:

איינער פון די חילוקים¹⁸ צווישן דער שמחה פון ניסוך היין (דאין אומרים שירה אלא על היין¹⁹) און די שמחה פון ניסוך המים איז:

די שמחה פון ניסוך היין איז פארבונדן אויך מיט טבע האדם, בדוגמא צו דער שמחה וואָס קומט פון יין סתם, דערפאר וואָס יין איז בטבע אַ דבר המשמח²⁰. ד.ה., אע"פּ אַז ביי ניסוך היין איז עס אַ שמחה קדושה, איז פארבונדן מיט עבודת המקדש, דאָך האָט זי אַ שייכות מיט טבע האדם.

[וע"ד ווי ביי דער מצוה פון שמחת יו"ט, וואָס דאַרף זיין פארבונדען מיט יין כפשוטו – „אין שמחה אלא בייין“²¹ – איז דאָך די שתיית היין פון אַ אידן ניט לשם תאוה ח"ו, נאָר צוליבן קיום המצוה; ובמילא, איז אויך די שמחה וואָס קומט דורך דעם, ניט מצד דעם יין עצמו (ווי ביי אַ ניט-אידן), נאָר מצד דער מצוה שבזה, שמחה של מצוה און נאָכמעך – שתיית היין איז די מצוה.

אידן זיינען „גוי אחד בארץ“, ד.ה. אַז אויך מצד דעם גוף הגשמי (ארץ) זיינען זיי אַ „גוי אחד“ און אַ „גוי קדוש“, וואָס דערפון איז מובן, אַז אויך די שמחה וואָס דער אידישער גוף דערפילט דאָן נעמט זיך באמת פון דער קדושה ומצוה שביין.

18 ראה בכ"ז לקו"ת דרושים לסוכות ד"ה ושבתם הב' (עט, ד ואילך). סידור ד"ה הנ"ל (רסח, א ואילך). המשך וככה תרל"ז פצ"ו ואילך. ד"ה ושבתם תרס"ט, ועוד. וראה גם לקו"ש ח"ב ע' 420 ואילך.

19 ברכות לה, א. וש"נ.
20 ראה מנחות כ, א ובפרש"י ד"ה אדרבה.
21 פסחים קט, א. וראה שו"ע אדה"ז תאו"ת שתקכ"ט ס"ז.

ה) שמחה פון שמחת בית השואבה, די „שמחה יתירה“¹², וואָס האָט זיך אויפגע-טאָן דורכן „חליל“ (וכלי שיר), האָט זיך ערשט אָנגעהויבן במוצאי יו"ט הראשון¹³.

און אע"פּ אַז דאָס איז לכאורה צוליב אַ זייטיקער סיבה, ארי' הוא דרביע עלי¹⁴, וואָס „חליל“ אינו דוחה לא את השבת ולא את היום טוב¹⁵

– וואָס דערפאר איז בזמן הזה, ווען שמחת בית השואבה איז ניט פארבונדן מיט „חליל“, איז י"ל (ווי גערעדט כמה פעמים) „קלקלתנו זוהי תקנתנו“¹⁶ – די שמחת בית השואבה הויבט זיך אָן בכמה ענינים גלייך מיט אַ שטרעם שוין פון דער ערשטער נאָכט פון סוכות¹⁷ –

אעפ"כ, וויבאלד אַז יעדער ענין אין תורה איז בדיוק, איז מובן אַז דאָס וואָס די „שמחה יתירה“ (אין מקדש) האָט זיך בפועל אָנגעהויבן „במוצאי יו"ט הראשון“, איז עס דערפאר וואָס אַזוי איז מער מתאים צו דעם תוכן פון דער שמחה – אַז די „שמחה יתירה“ (ווי זי איז געווען במקדש) קען ערשט זיין לאמיתתה „במוצאי יו"ט הראשון“ ולאחריו.

ג. וועט מען עס פארשטיין בהקדם הביאור אין דער שייכות (בפנימיות

12 סוכה ג, ב (לפי גירסת רש"י שם ד"ה דברי הכל. תוס' שם סע"א ד"ה שאינו דוחה. דק"ס שם). רמב"ם שבהערה 2.

13 ראה רמב"ם שם: ומתחילין לשמוח במוצאי יו"ט הראשון כו.

14 ע"ד עירובין עח, ב.

15 סוכה ריש פרק ה' (ג, א).

16 ע"ד שבת פ, ב (ועוד): קילקולו זהו תיקונו.

17 ועד"ז קודם הגזירה דשבות דחליל ביו"ט

(שרוב) הגזירות היו בבית שני – לקו"ת ר"ה נו,

ג. ואכ"מ. וראה לקמן הערה 43.

גודל הזכות, וואָס דער אויבערשטער האָט אים געגעבן די מעגלעכקייט צו מקיים זיין אַ מצוה, און אין גודל העילוי וואָס טוט זיך אויף דורך זיין קיום המצות (אַז ער ווערט דורך דער מצוה בצוותא און דבוק מיטן אוי- בערשטן) – רופט עס ביי אים אַרויס אַ שמחה גדולה.

וויבאַלד אָבער אַז די שמחה איז פאַר- בונדן מיט שכל והתבוננות, איז זי אין אַן אופן אַז אין איר הערט זיך, נוסף אויף דער מצוה, אויך די מציאות פון דעם אדם המקיים את המצוה (בדוגמת השמחה וואָס ווערט דורך יין, כנ"ל).

און היות אַז די שמחה איז „מורכבת בהשגה" איז דאָס אַ שמחה „מוגבלת לפי אופן ההשגה"²⁵.

משא"כ די שמחה פון ניסוך המים איז אַ דוגמא פון אַ שמחה של מצוה וואָס איז העכער פון שכל והתבוננות: בשעת אַ איד שטייט אין אַ תנועה פון מס"נ, ער גיט זיך אינגאַנצן אַוועק צום אויבערשטן – דאַרף ער ניט אַנקומען צו הסברה בשכל (אין דעם גודל העילוי פון מצות); גלייך ווי ער דערהערט אַז דאָס איז אַ ציווי פון אויבערשטן („וציונו"), רופט עס ביי אים אַרויס אַ שמחה גדולה.

און די שמחה איז אַ „שמחה אמיתית", וואָס האָט ניט קיין הגבלה (ווייל זי איז „מגיע בעצם הנפש למעלה מהכחות הגלויים"²⁵); און דערפאַר איז דוקא וועגן דער שמחה (פון ניסוך המים) זאָגן חז"ל²⁶ „מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו".

(25) ראה ד"ה שמח תשח תרנ"ז ע' 48-49 (סה"מ תרנ"ז ע' רכב-ג).

(26) סוכה נא, א (במשנה).

אעפ"כ, וויבאַלד אַז די שמחה איז פאַרבונדן דוקא מיט יין („אין שמחה אלא ביינ"21), והטעם בפשט התורה איז ווייל ער איז בטבעו מעורר שמחה²², איז מובן, אַז די שמחה מצד המצוה האָט אַ שייכות צו טבע ומציאות העולם (טבע היינ"23)].

משא"כ די שמחה וואָס איז פאַרבונדן מיט ניסוך מים ע"ג המזבח – וואָס מים זיינען בטבעם ניט קיין דבר המשמש – באַווייזט, אַז די שמחה ביי שאיבת המים האָט ניט קיין שייכות צו עניני טבע, זי קומט אינגאַנצן מצד ציווי הקב"ה „ושאבתם מים בששון".

און דאָס איז די מעלה פון ניסוך המים אויף ניסוך היין: ביי ניסוך היין, וויבאַלד די שמחה האָט אַן אחיזה אין טבע הברי- אה, איז זי מדוד ומוגבל אין די הגבלות פון טבע הבריאה; משא"כ ביי ניסוך המים, וואָס די שמחה קומט כולה מצד ציווי הקב"ה, וואָס איז אין-סוף, איז אויך די שמחה למעלה ממדידה והגבלה.

ד. ס'איז מבוואר וידוע, אַז ביי יעדער אידן איז פאַראַן אַ „מזבח רוחני"²⁴ – איז מובן, אַז די צוויי אופני שמחה פון ניסוך היין און ניסוך המים ע"ג המזבח, זיינען אויך פאַראַן בעבודה רוחנית ביי יעדער אידן:

די שמחה פון ניסוך היין מיינט בע- בודת האדם – אַ שמחה של מצוה וועלכע קומט דורך התבוננות בשכל: בשעת אַ איד איז זיך מתבונן אין דעם

(22) ראה חינוך מצוה לא – לענין קידוש דשבת.

(23) ראה סידור קלו, ד. ובכ"מ.

(24) ראה לקו"ת דרושים לסוכות ד"ה ושבתם הא' (עז ריש ע"ד). סה"מ צ' הצ"צ מצות בנין מקדש פ"ב. ובכ"מ. ולהעיר מתורת העולה לרמ"א ח"א פכ"ד.

און דערפאר איז חג הסוכות דער זמן פון ניטוך המים און שמחת בית השואבה, וואָס איז אַ שמחה וועלכע איז למעלה מטעם ודעת, כנ"ל, ווייל סוכות רופט אַרויס די שמחה שלמעלה ממדידה והגבלה.

ו. ס'איז ידוע³³, אַז די מצוה פון לולב איז בתוכנה ניט קיין באַזונדערע מצוה וואָס דאַרף געטאָן ווערן אין דעם זמן פון ז' ימי הסוכות, נאָר זי האָט אַ שייכות און קומט אַלס המשך צו מצות סוכה [ווי מובן אויך פונעם דין³⁴ אַז „מצות נטילתו (דלולב) בסוכה הוא מצוה מן המובחר“]:

סוכה נעמט אַריין אין זיך דעם אידן מיט אַלע זיינע ענינים באופן אַז זי רינגלט זיי אַרום מבחוץ, ובלשון החסידות – מקיף, און דער אויפטו פון מצות נטילת ד' מינים איז – „ולקחתם לכם“: דער מקיף פון סוכה ווערט גענומען „לכם“, ער ווערט אַייערער, עס ווערט נמשך אין אַ פנימיות.

[וואָס דאָס איז דער טעם וואָס ביי דער נטילה פון ד' מינים דאַרף מען זיי צולייגן צום האַרץ³⁵, כדי אַז עניניהם זאָלן נמשך ווערן אויך אין (הרגש ה)לב, און „לבא פליג לכל שייפין“³⁶ – אין אַלע כחות שבכל ה)אברים, כולל דעם שכל שבראש].

און דוקא דורך דעם איז דער ענין פון סוכות (גילוי המקיף) בשלימות: כאָטש

33 ראה סידור רסג, סעי'ג ואילך. המשך וככה שם. תרס"ו ע' לב. ובכ"מ הביאור ע"פ נגלה – ראה לקו"ש חכ"ב ע' 124 ואילך.

34 „דיני הלולב“ בסידור אדמו"ר הזקן (לפני הלל). וראה הנסמן בלקו"ש שם הערות 19-21 ובשוה"ג.

35 „דיני הלולב“ שם.

36 ראה זח"ג קסא, ב. רכא, ב.

ה. און דאָס איז אויך די כללות/דיקע שייכות פון שמחת בית השואבה צו חג הסוכות:

די שמחה פון סוכות, זמן שמחתנו, קומט פון דער עבודה וענינים וואָס האָבן זיך אויפגעטאָן בר"ה ובעשי"ת ובפרט ביוהכ"פ. וכידוע²⁷, אַז דער ענין פון סכך הסוכה (וועלכער קומט פון ענני הכבוד²⁸) ווערט נמשך פון דער תשובה און ענין הקטורת פון יוהכ"פ.

די עבודה פון יום הכיפורים – „אחת בשנה“ – איז מצד יחידה²⁹ שבנפש, די התקשרות פון עצם הנשמה מיט עצמותו ית', „יחידה ליחדך“³⁰; און דער אופטו פון סוכות איז, אַז אַט"ד התקשרות צום אויבערשטן זאָל נמשך ווערן בגלוי ביז צו אַרומנעמען דעם אידן אינגאַנצן מיט אַלע זיינע ענינים.

און דאָס דריקט זיך אויס אויך אין מצות סוכה כפשוטה – „בסוכות תשבו שבעת ימים“³¹ – תשבו כעין תדורו³²: אַלע ענינים וועלכע ער טוט בביתו (אכילה שתי וכו') ווערן אַרומגענומען מיט דער מצוה פון סוכה [וואָס דאָס איז די הוספה ומעלה פון סוכה אויף תלית: תלית נעמט אַרום דעם אידן ראשו ורובו; סוכה נעמט אַרום אויך אַלע ענינים פון אידן, אַן קיינע הגבלות].

27 ראה עטרת ראש שער יוהכ"פ לו, סעי"א ואילך. אוה"ת סוכות ע' א'תשכב ואילך. המשך וככה הנ"ל פפ"ד. ד"ה והוא כחתן תרנ"ז פי"א ואילך. ד"ה בסוכות תשבו תשל"ח (סה"מ מלוקט ח"א ע' רמז"ח). ועוד.

28 סוכה יא, סעי"ב. שו"ע או"ח סי' תרכה ודאדה"ז שם.

29 ראה תוד"ה עד אחת – מנחות יח, א.

30 ראה בכ"ז לקו"ש ח"ד ע' 1151 ואילך.

31 אמור כג, מב.

32 סוכה כה, ב.

נרגש בגלוי³⁹, און (ב) שמחה אמיתית איז ווען זי האָט ניט קיין הגבלות – די שלימות השמחה פון אַן ענין שלמעלה מהשגת השכל שלו איז ווען דער ענין ווערט גענומען ניט נאָר בבחי' מקיף, נאָר דוקא ווען ער קומט אַראָפּ אין אַ פנימיות.

דערמיט איז מובן וואָס די שמחה פון שאיבת המים (וועלכע איז בתוכנה דער תוכן פון דער שמחה וואָס קומט פון ענין הסוכה כנ"ל ס"ה) הויבט זיך אָן (די צווייטע נאָכט פון סוכות), נאָך דער עבודה פון „ולקחתם לכם ביום הראשון“ – לאחר זי וואָס אַ איד האָט אויפגעטאָן „ביום הראשון“ דורך די ד' מינים, אַז דער מקיף פון סוכה איז נמשך געוואָרן „לכם“, אין אַ פנימיות, דעמולט ווערט ביי אים (בליל ב' דסוכות), „ושאבתם מים בששון (שלמעלה מהשכל)“; די עבודה דמס"נ שלמעלה מהשכל נעמט דורך אַלע זיינע כחות פנימיים און מעורר אַ שמחה אמיתית וגלוי.

ה. אָבער אעפ"כ איז די הלכה, אַז אויך ביום הראשון דסוכות איז געווען ניסוך המים ובמילא איז פאַרדעם געווען שאיבת המים⁴⁰ – און וויבאַלד עס דאַרף זיין „ושאבתם מים בששון“, איז

אַז די עבודה מצד כחות פנימיים איז במדידה והגבלה, וואָס דערפאַר פאַדערט זיך עבודה פון מס"נ שלמעלה ממדידת השכל (ווי דערמאָנט פריער די מעלה פון ניסוך המים אויף ניסוך היין) – אעפ"כ איז די שלימות העבודה פון מס"נ ווען דער ביטול ומס"נ נעמט דורך די כחות פנימיים, שכל און מדות, אַז אויך זיי זאָלן מחייב זיין דעם ענין המס"נ; וואָרום (א) דוקא דורכדעם ווערט די תנועה פון מס"נ נקלט אין דעם אַתא אין אַ פנימיות, ובמילא האָט זי אַ קיום; און (ב) דאָס איז אַ באַווייז אויף דעם העדר ההגבלה פון דעם ביטול ומס"נ, אַז עס איז ניטאָ קיין אָרט אין נפש וואו זיי האָבן ניט דער-גרייכט און דורכגענומען³⁷.

ז. ע"פ כל הנ"ל וועט מען אויך פאַר-שטיין דעם טעם פנימי פון דער דיעה אַז שאיבת המים (מיט שמחת בית השואבה) הויבט זיך אָן (די צווייטע נאָכט פון סוכות), לאחר נטילת ד' מינים³⁸:

כשם ווי די שלימות העבודה פון מס"נ בכלל טוט זיך אויף דורכדעם וואָס די תנועה פון מס"נ נעמט דורך די כחות פנימיים, איז עאכו"כ אַז דאָס איז אַזוי בנוגע דער שמחה וואָס דאַרף זיין פון דער עבודה – היות (א) אַז התעוררות השמחה איז דוקא פון אַ זאָך וואָס ווערט

37) ראה בכ"ז גם לקו"ש ח"ח ע' 131 ואילך. ועוד.

38) ראה גם המשך וככה שנסמן לעיל הערה 18. – ולהעיר דמבאר שם הדיעה דניסוך המים התחיל מיום שני, דלא כהלכתא [ובלקו"ת שהובא בהערה הנ"ל: ניסוך המים ע"ג המזבח כל שבעת ימי החג]. ויש כזה בכ"מ בדא"ח (ראה לקו"ת נצבים מה, סע"א) בענין שופר של ר"ה יעל פשוט. לקוטי לוי"צ אגרות ע' שה. ועוד, שהרי אלו ואלו דא"ח.

39) כ"ה בכ"מ, ובהמשך שמח תשמח תרנ"ז בתחלתו בארוכה. ובתו"א (ה, ג): וענין ומהות השמחה שיכול להיות על הטוב אף כשהוא נעלם ומכוסה מעיניו (משא"כ תענוג). ואכ"מ.

40) ראה באופן השאיבה אז – תוס' סוכה (ג, ב ד"ה ורבנן. נד, ב ד"ה כגון) שלא היו תוקעין ביו"ט בעת מילוי המים. ובשבת שאבו לפני כניסת השבת (סוכה מה, ב במשנה. רמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ה ה"ט). וראה שיחת ליל ש"ק ג' דסוכות – למחרת אמירת שיחה זו – תשמ"א.

ט. דערמיט וועט מען פאַרשטיין וואָס איצט, בזמן הגלות, איז כמנהג ישראל בכ"מ די התחלה פון שמחת בית השואבה אין דער ערשטער נאַכט פון סוכות:

דער עיקר ענין פון המשכת המקיף בפנימיות איז געווען בזמן הבית, ווען אלקות האָט מאיר געווען בגלוי ובפנימיות, און די עבודה איז געווען (בעיקר) מצד די כחות פנימיים;

משא"כ בזמן הגלות⁴⁵, ווען „אותותינו לא ראינו גו"⁴⁶, איז די התחלת והקדמת העבודה ניט (אויף אַזוי פיל) מיט די כחות פנימיים; דער עיקר עבודה והתחלתה איז מצד מס"נ (וכחות מקיפים) ובפשטות – אל⁴⁷ יבוש מפני המלעיגין, הוי עז כנמר כו' כנשר כו' כצבי כו' כארי (מער ווי שכל האדם) – ובמילא, הערט זיך ניט איצט אָן (אַזוי פיל) דער עילוי ויתרון פון דער צווייטער נאַכט סוכות (ווען ס'איז שוין דאָ די המשכת המקיף בפנימיות, דורך „ולקחתם לכם גו"⁴⁸) לגבי דער ערשטער נאַכט.

[נאָר היות אַז אַלע ענינים פון תורה זיינען נצחיים, דערפאַר דריקט זיך אויס דער עילוי פון שמחת בית השואבה דליל ב' אויך בזמן הזה – אין דעם גודל השמחה גופא – מען פאַרגרעסערט די שמחה פון ליל ב', ביז – גרעסער פון דער שמחה פון ליל א'; ביז

מובן אַז אויך די שאיבה איז געווען מיט אַ שמחה (המותרת)⁴¹.]

וואָרום היות אַז אויך פאַרן קיום „ולקחתם", פון ערשטן רגע פון לילה הראשון איז שוין דאָ דער אויפטו פון סכך הסוכה בבחי' מקיף, וואָס דאָס איז די סיבה צו דער שמחת יו"ט פון דער ערשטער נאַכט⁴² סוכות – דעריבער, איז אויך דעמולט שייך דער ענין פון שמחת בית השואבה, עס זאָל זיין שמחה פון שאיבת ובחי' מים, שלמעלה מהשגת השכל.

נאָר ווייל דער ענין הסוכה איז נאָר בבחינת מקיף, דערפאַר איז אויך די דע-מולטיקע שמחה ניט קיין שלימות'דיקע, און ניט אַזוי בגלוי⁴³.

דוקא נאָך דער עבודה פון נטילת ד' מינים – „ולקחתם לכם", המשכת המקיף בפנימיות – איז די שמחת בית השואבה מיטן גאַנצן שטורעם, מיטן „חליל" (און אַנדערע כלי שיר⁴⁴).

41 להעיר שברמב"ם הל' תמידין ומוספין שם לא כתב שהתקיעות בעת מילוי המים לא דחי יו"ט. ובהל' כלי המקדש (פ"ז ה"ו) סתם „ואין תוקעין למילוי המים בשבת". ובחי' שפת אמת לסוכה (נד, א), דמשמע מזה (להרמב"ם) תקעו גם ביו"ט – והרי התקיעות בעת מילוי המים הן משום שמחה (רש"י סוכה מת, א ד"ה תקעו).
42 ע"ד שמחה בליל א' דיו"ט קודם הקרבת שלמי שמחה – ראה שאגת ארי' ס' סח. ועוד.

43 וי"ל הביאור (באת"ל שקודם הגזירה דשבות דחליל ביו"ט הייתה שמחת בית השואבה גם בליל ראשון (ראה לעיל הערה 17)) – כי אז האירו המקיפים דסוכות בבחי' קירוב (ראה לקו"ת סוכות פ, ד. ועוד). ע"ד המבואר בלקו"ת (ר"ה נז, ד. ועוד) בענין תקיש ברי"ה שחל בשבת קודם גזירה דרבה.

44 ע"פ המבואר בפנים יש לומר, דעיקר החידוש בשמחת בית השואבה ה"ו נזה שהיתה בבחי' שיר (שאנים דוחים יו"ט) – כי שמחה בכלי שיר מורה על התלבשות בכלי (ראה סה"מ הי"ש

ע' 143. וראה בארוכה שיחת י"ג תמוז תשכ"ט), ע"ד המשכת המקיף בפנימיות.

45 ראה ד"ה קול דודי דו"ה אני ישנה תש"ט. ובכ"מ. לקו"ש ח"ט ע' 73. ועוד.

46 תהלים עד, ט.

47 שכ"ז נצטוונו בהתחלת והקדמת כל דיני דכל חלקי השו"ע – בחלק א' ר"ס א'.

48 ראה סידור רמד, סע"ב ואילך; המשך תרס"ו סד"ה לולב וערכה – בזמן הזה ההמשכה דלולב אינה כמו בזמן הבית, ולכן אינו דוחה שבת.

ווי בזמן הבית⁴⁹; "עד"ז בנוגע דער שמחה שמצד עבודה זו – וואָס איז די שמחה פון ניסוך המים, כנ"ל – איז בזמן הגלות איז דאָס אַ העכערע שמחה, מצד עצם הנפש.

(משיחת ליל ב' דחג הסוכות
– אחרי תפלת ערבית – תשנ"א)

(49) ראה מקומות שבהערה 45. מאמרי ד"ה אין הקב"ה בא בטרנויא (סה"מ קונטרסים ח"ג ע' קיט ואילך. סה"מ אידיש בתחלתו).

אין אַן אופן, אַז כאילו ווי דער ענין פון שמחת ביה"ש הויבט זיך אַן בליל ב'.

אַבער מהאי טעמא גופא קומט אויס, אַז ס'איז דאָ אַן עילוי אין שמחת בית השואבה בזמן הזה לגבי שמחת בית השואבה בזמן הבית:

כשם ווי ס'איז מבואר בנוגע צו ענין המס"נ עצמו, אַז בזמן הגלות, ווען ס'איז ניטאָ (אויף אַזוי פיל) דער גילוי פון כחות פנימיים, איז דער כח המס"נ מער בגלוי

